

นางสาว ไชนิง: การประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อินเตอร์เนชั่นแนล กรณีเขื่อนฮัตจีบนแม่น้ำสาละวิน ประเทศพม่า (EVALUATING THE IMPLEMENTATION OF EGAT INTERNATIONAL'S CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY POLICY FOR THE HAT GYI DAM PROJECT ON THE SALWEEN RIVER, MYANMAR) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลัก:ดร.คาร์ล มิเดิลตัน, 133 หน้า

ความต้องการพลังงานไฟฟ้าที่สูงขึ้นในประเทศไทยเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการสร้างโครงการพลังงานใหม่ๆ ในประเทศไทย เจกเช่นเดียวกับการนำเข้าไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้าน หนึ่งในโครงการพลังงานที่ได้รับการเสนอไว้ในแผนพัฒนาพลังงานแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2553 - 2573 คือ เขื่อนฮัตจี ซึ่งอยู่บนแม่น้ำสาละวินสายหลักใกล้ชายแดนไทย-พม่า ในรัฐกะเหรี่ยง ประเทศพม่า แม่น้ำสาละวิน มีความยาวประมาณ 2,400 กิโลเมตร และนับเป็นแม่น้ำที่ไหลอย่างอิสระสายยาวที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีต้นกำเนิดบนที่ราบสูงทิเบต ไหลผ่านประเทศจีน, ไทย และพม่า โครงการเขื่อนฮัตจีเป็นการร่วมลงทุนระหว่างบริษัทการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อินเตอร์เนชั่นแนล (กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล), บริษัทซิโนไฮโดร (Sinohydro Corporation), กรมแผนงานด้านพลังงานไฟฟ้าทางน้ำแห่งรัฐบาลพม่า (the Department of Hydroelectric Power Plan of Myanmar) และนักลงทุนเอกชนท้องถิ่นในพม่า คือ บริษัทอินเตอร์เนชั่นแนลกรุ๊ปออฟแอนเทอร์เพอเนอร์ (International Group of Entrepreneur Company)

เนื่องด้วย กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ งานวิจัยชิ้นนี้จึงค้นหาว่า กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล ได้ดำเนินงานด้านนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในระหว่างการพัฒนาโครงการจนกระทั่งปัจจุบันอย่างไร คำถามหลักของงานวิจัยชิ้นนี้ คือ "กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล ได้ดำเนินการปฏิบัติตามนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร และการกำกับดูแลกิจการขององค์กร ต่อชุมชนต่างๆ ในประเทศไทย ในขั้นตอนการเตรียมโครงการเสนอสร้างเขื่อนฮัตจีบนแม่น้ำสาละวิน รัฐกะเหรี่ยง ประเทศพม่าหรือไม่?"

วิธีการปฏิบัติงานวิจัยเชิงคุณภาพได้นำมาใช้ในการศึกษานี้ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับชาวบ้าน, การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลหลัก และการวิจัยค้นคว้าจากฐานข้อมูลทุติยภูมิ พื้นที่การวิจัย คือ พื้นที่ชุมชนที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำสาละวินบนฝั่งไทยที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบ ได้แก่ บ้านแม่สามแลบ, บ้านท่าตาง และบ้านสบเมย จ.แม่ฮ่องสอน

นโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของ กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล มีองค์ประกอบสามส่วน: การมีส่วนร่วมของสาธารณะและการเปิดเผยข้อมูล, ความรับผิดชอบต่อสังคม, และ ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เมื่อกล่าวถึง "การมีส่วนร่วมของสาธารณะและการเปิดเผยข้อมูล" ข้อค้นพบแสดงให้เห็นว่า กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล ไม่ได้เปิดเผยข้อมูลโครงการอย่างครบถ้วนตามระยะเวลาที่เหมาะสม ในลักษณะที่ข้อมูลนั้นถูกต้อง เพียงพอ และโปร่งใส ยกตัวอย่างเช่น รายงานการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (EIA) ในฝั่งพม่า ทำแล้วเสร็จในปี 2551 แต่ยังไม่ถูกเปิดเผยต่อสาธารณะ นอกจากนี้ กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล ยังไม่ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมสามฝ่าย เพียงแต่สนับสนุนอย่างเล็กน้อยให้ชุมชนต่างๆ และสาธารณะในวงกว้างเข้าร่วมกิจกรรมของ กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล ในกรณี "ความรับผิดชอบต่อสังคม" กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล ยังล้มเหลวที่จะสร้างความเข้าใจและความเชื่อถือในระหว่างกันร่วมกับชุมชนต่างๆ ในด้าน "ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม" ในขณะที่ กฟผ. ได้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม รายงานดังกล่าวกลับไม่ได้ครอบคลุมขอบเขตไปตลอดถึงพื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบทั้งในประเทศพม่าและประเทศไทย ภาคประชาสังคมไทยได้เรียกร้องให้ กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมฉบับใหม่ ที่ครอบคลุมโดยตลอดขอบเขตของพื้นที่ผลกระทบ ถึงแม้ว่าคณะอนุกรรมการของรัฐบาลได้ดำเนินการเรียกร้องให้ กฟผ. เพียงแค่รับผิดชอบต่อการทำรายงานการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ที่ไม่ได้มาตรฐานที่สมบูรณ์ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายไทย ความคลุมเครือด้านกฎหมายทำให้ กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล กล่าวอ้างว่า ได้ดำเนินการตามนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมแล้ว

ในขณะที่ความรับผิดชอบต่อสังคมของ กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล เป็นความสมัครใจโดยสูงสุด งานวิจัยชิ้นนี้ได้แย้งว่า กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล ไม่ได้ปฏิบัติตามนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ในกรณีเขื่อนฮัตจี ด้วยเหตุผลหลายประการ ซึ่งรวมถึง เหตุผลที่มีความคลุมเครือของกฎหมายต่างๆ สำหรับโครงการพัฒนาข้ามพรมแดน และความล้มเหลวของ กฟผ. ที่ไม่ได้รับความเชื่อถือและความร่วมมือจากชุมชนต่างๆ ในท้องถิ่น ในทางกลับกัน ชุมชนต่างๆ คัดค้านเขื่อนฮัตจี เนื่องจากชุมชนให้คุณค่าของวิถีชีวิตและสิ่งแวดล้อม ความกังวลของพวกเขาเกี่ยวข้องกับสถานะบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย, บทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนที่มีอิทธิพลในชุมชนต่างๆ, และความเชื่อมั่นหนักแน่นของชุมชนที่ว่า การที่รัฐบาลประเทศพม่าสนับสนุนเขื่อนเป็นการขัดขวางล้างชนเผ่ากลุ่มต่างๆ ออกจากพื้นที่ด้วยเช่นกัน

สาขาวิชา การพัฒนาระหว่างประเทศ.....ลายมือชื่อ นิสิต.....

ปีการศึกษา 2554ลายมือชื่อ อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....